

ANLEDNING TILL UNDERSÖKNINGEN

Brand i pentry till tobaksaffär. Larm fredag xx-xx-xx, kl 18.39.

UNDERSÖKNINGEN UTFÖRD AV

Brandingenjör Ulf Erlandsson, Räddningsverket. Förberedande kontakter med polisens tekniker samt vakthavande befäl.

Undersökning på plats söndag xx-xx-xx, kl. 14.00-15.30 tillsammans med affärens ägare. Samtal med räddningstjänstens rökdykare m.fl.

BESKRIVNING AV LOKALERNA

xxxxxx är ett gemensamt namn på ett köpcentrum med affärer, restauranger, biograf, biljardhall m m. Anläggningen består egentligen av två byggnadskroppar, det tidigare byggda X-huset och det senare sammanbyggda Y-huset. I markplanet hänger byggnaderna samman genom en gemensam gågata, den så kallade gallerian. Ur brandteknisk synpunkt är de skilda brandceller genom en stor brandskjutport som stängs automatiskt när det automatiska brandlarmet aktiveras. Brandlarmet styrs av rökdetektorer i gågatorna samt i vissa av de större affärerna. Sprinkleranläggning saknas.

Den brandskadade tobaksaffären är belägen i den västra byggkroppen, Y-huset, i den lokal som ligger närmast skjutporten mot X-huset. Tobaksaffären saknar aut. brandlarm. Den avskiljs från gågatan med två större glasrutor samt en glasad dörr. Från affären finns en sidodörr mot en passage som leder ut till en lastkaj på baksidan. Förutom själva affärslokalen finns ett mindre kontor, ett lika litet pentry med så kallat kompaktkök typ xxxxx Trinette, samt ett lagerutrymme. Det finns ingen brandteknisk avskiljning inom tobaksaffärens utrymme, däremot är alla avskiljningar mot omgivande lokaler av gips på stålreglar. Röken från branden inne i tobaksaffärens pentry påverkade inte rökdetektorerna ute i gågatan förrän räddningstjänstens personal krossade en av glasrutorna.

HÄNDELSEN

Den sista stunden innan stängningsdags bemannades tobaksaffären av tre personer: ägarinnan, hennes man och deras ettåriga pojke. Enligt egen uppgift lämnade de tobaksaffären en stund efter stängningstiden kl. 18.00. De märkte då inget som helst ovanligt. Spisplattorna används sällan eller aldrig. Däremot använder man en kaffebryggare som står på diskbänken helt nära en av spisplattorna. Paret är helt övertygade om att de inte medvetet slagit på någon spisplatta och att kaffebryggaren var avstängd när de lämnade affären. De åkte först och lämnade sin son på en adress i norra Z-stad och fortsatte sedan till C-området i söder. Där blev de uppringda av Securitas om att det brann i affären. Tiden sedan de lämnade affären var då mindre än 30 minuter. Räddningstjänsten fick larmet kl. 18.36. Branden upptäcktes ca kl. 18.35 av personal och gäster på biljardcaféet i gallerian. De larmade räddningstjänsten samt varnade personalen på biograferna i samma byggnad. Den nyss påbörjade bioföreställningen avbröts och ca 150 besökare utrymde via nödutgångarna.

UNDERSÖKNINGEN

Kompaktköket är av märke xxxxx Trinette med två spisplattor, diskbänk och kylskåp. Spisvreden sitter på fronten ovanför varandra. De har nolläge och sex effektsteg. "Snäppen" är tydliga men det går ganska lätt att vrida knapparna. Enligt uppgift används plattorna sällan eller aldrig och spishällen används därför ofta som avställningsyta. Enligt uppgift från räddningstjänstens rökdykare stod vredet till den inre plattan (det övre av de två vreden) påslagen på 6:an när de först kom in i pentryt. Branden var då koncentrerad till föremål på spisen och till skåpet över den. De slog av plattan och gjorde en försiktig släckning med vatten. Innan de började riva

resterna av skåpet för att slutligt kunna släcka tog de några foton.

Undersökningen bekräftar klart att vredet till den inre plattan stått i läge 6 under hela den tid branden utvecklade värme. På och runt den främre (större) plattan har det legat en hopvikt handduk på vilken det stod några porslinsmuggar på tork. Där har också stått en rulle med hushållspapper. Omedelbart intill den bakre (mindre) plattan har det stått en kaffebryggare med sin kanna. Vid undersökningstillfället var kannan och flera av muggarna sönderslagna men på räddningstjänstens foto syns att de var hela omedelbart efter branden.

På och runt den bakre plattan fanns en större smälta av plast från kaffebryggaren. Rester av kaffebryggarens metalldelar visar att den varit placerad med sin ena sida bara några få centimeter från den inre (påslagna) plattan. Smältans utbredning visar att plasten påverkats av strålningens värme så att den mjuknat och sjunkit ihop mot den heta plattan. Där har plasten antänts. Lågorna har slagit upp och antänt undersidan av skåpet som var av spånplattor. Rester av sladd och en stickkontakt visar att kaffebryggaren varit ansluten till ett uttag i belysningsrampen över diskbänken. Tyvärr gick det inte att avgöra i vilket läge kaffebryggarens strömbrytare stod, men det finns inget som tyder på att branden vållats genom fel på bryggaren eller annat el-fel.

Rök och värme från branden i pentryt har sedan spridit sig till kontoret och ut i affärslokalen.

SLUTSATSER

Branden har börjat genom att den ena plattan till kompaktköket blivit påslagen. Plattan har blivit varm och gjort så att plasten i kaffebryggaren som stod intill har smält. Den smälta plasten har blivit upphettad och tagit eld. Orsaken till att plattan blivit påslagen är med största sannolikhet ett misstag. Vredet är lätt att vrida och har utstickande "vingar" som man kan fastna i när man går förbi spisen. En annan möjlighet är att ägarinnans ettårige son, som nyss lärt sig att gå, av oförstånd har vridit på vredet.

ERFARENHETER

Ännu en av många bränder i kompaktkök av typ Trinette. Nya sådana spisar av fabrikat xxx är numera försedda med timer som standard, men det finns fortfarande massor av gamla kompaktkök utan detta viktiga tillbehör för att förhindra ofrivillig start av plattorna. Spisplattor som inte används innebär en stor brandrisk eftersom hållarna då ofta används som avställningsyta för brännbara föremål.